

HEVES ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZMÜVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Egész évre 8 korona. Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik minden vasárnap.

Nyirbálásért felelős

Dr. NAGY OLLÓ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal.

HEVESEN, a könyvnyomdában.

Kéziratok vissza nem adatnak.

A magyar község.

Irta: Szabó István országgyűlési képviselő.

Mi kisemberek valamennyien tudjuk, hogy a volt urbéres község alatt a volt jobbágyok utódai által ma is közös tulajdonul birt és használt erdő, legelő és egyéb ingatlan birtokok, italmérések stb. közös tulajdonosai értendők, amelyek közbirtokosságoknak is nevezetnek.

A közbirtokosság elnevezés különösen helyes olyan közös birtokkal bíró kisbirtokosoknál, akik 48 előtt sem szolgáltak robotot, hanem mint szabad népek, saját birtokaikon alkottak községeket, amilyenek a magyar alföldön leginkább találhatók.

Természetes, hogy mind eme közbirtokok a magántulajdon jellegével bírnak, mert vagy robot szolgáltatásért, vagy készpénzért szerezték, vagy adományként kap-

tak a volt jobbágyok, vagy közbirtokosságok. Azonban a politikai község tulajdonába igyekeznek igen sok helyen átjuttatni, amely a legnagyobb jogtalanság ugyan, de mégis megtörtént általában az egész ország minden községében, kisebb-nagyobb mértékben.

Jellemző ezeknél a dolgoknál hogy a jogtalanságot, a tulajdonjog megsértését éppen azok neve alatt és beleegyezésével követték el, akik amellet. hogy igen gazdagok, a tulajdonjog sérthetlenségének a legelső hirdetői és védelmezői. Mindezek dacára, a volt urbéres birtokosságok kárára, mondhatni, egész durván elkövetették a tulajdonjog megsértését a jogtalanságokat törvényes formákba burkolták és hamis magyarázatokkal igyekeznek igazolni eljárásukat, vagy hatalmi szóval elhallgattatni a védtelen

kisbirtokosságokat. Jogtalanul elvették az italmérések jövedelmét, tőkét, ingatlan földeket, épületeket, még az erdőt, legelőt is sok helyütt reá táblázták a politikai községre.

Nyugodtan, háborítlanul tették ezeket egy darabig, amíg a kisbirtokosság is tudatára nem ébredt helyzetének. Most azonban már világosan látja azt a rettentő igazságtalanságot, amit vele elkövettek és követeli vissza az ő tulajdonát. Mivel pedig a kir. bíróságok, első sorban a kir. Kuria a valódi igazság szempontjából a kisbirtokosságok követeléseire mellett döntött, mint a regale kártalanítási ügyben is, előáll tulajdonnak, a régi jogoknak legerősebb hirdetői és védelmezőinek lapja, a „Köztelek“ s azt panaszolja, hogy ezeknél az ügyeknél a kir. Kuria szigorúan a jogi felfogásra helyezkedik s a Köztelek ahelyett,

Visszhang Boszniából.

Irta Baradnay Gyula.

Szép élet az a katona élet, mikor feszes mundurban csillogó esakóban végig csörtetünk a város flaszterján, mikor a baka estenden, kisuvikszolt bajuszának szuronyos szemtanuja mellett nyomkodja Márcsájának dagadó arczára a czviki pusztit...

Ha pedig szelmes szívének őszinte bánatában annyira merész volt, hogy haptákben a káplár ur élet-halált osztogató kommandója alatt egy szerelmes sóhajtnak ad szívéből enyhülést akkor a „ferselt“-ben dalölhatja, illetőleg gondolhatja, esendes durba szedve, kemény fekhelyén mollos nótáját:

„Ha majd aztán felmosogatsz estére Szivem Maresa, ne várj engem maradék peesényére!“,

de — és is itt jön a nagy kérdőjel, más-kép szól a nóta — mikor ódahaza sirva gondolnak vitézlő fiukra, mikor minden pillanatban megszólalhat az ágyu, mikor Maresa a szivem, elmarad libaczombjával, puha esőkjával, mikor a fényes esakón bújosdít játszik az ellenség golyója.

Mikor a káplár urank is remeg a ina, mikor a kászárnya olyan, mint a verkli, énekel benne a baka de a szive ugy sir, minden egyes hangja nótájának egy tuskén jövő, mely marja szívet a szegénynek! emészti a gond, mi is lesz hát holnap?...

Szol a nóta, de vérzik a sziv. jókedvű mindenki, de ezért mindnek ott ezammog háta megett ijesztő képével a főlelem...

Dagad a kebel, ütni készül az ököl csak a sziv — e mindig kiabáló, kisbíró — döbol most is, kér, rimánkodik, konferenciát tart az ésszel, — hogy hiába a világ minden dicsősége, hiába a császár minden kitüntetése, hiába ez—az, mégis csak első az otthon, a szerelem...

Almodik véres esatákról, halál hörgést hall a reggeli trombitaszó helyett ... Ágyu dörgés lovak tombolása, sebesültek jajveszékése kísérelje minden lépten, minden tettén. a dicsőség, a remény, csak felhők között bujkál kis csillagoeska...

Mikor pedig lefekszik a kászárnya, a mese elmarad kihalttá válik, csak a nehéz sohaj mindenütt... Héjh, de ódes ekkor az ágy! Gondolata elrepül oda, abba a kis faluba, hol édes anyja simogatta,

hol először ejtette ki e szót: anyám! Ott kóborol lelke, a kis nádfedeles ház ellött és be—be pislog a kis ablakon...

Bent öreg, anyóka Alszik minden, csak foitozza fiának ruháját, hogy ha haza jön legyen neki miben dolgoznia; minden etése egy—egy olvasó szem, mely áldást hoz fia számára.

Szegény még nem is gondolja, hogy fiát hová viszik?

Majd elkalandozik oda, hol szive először szeretett... Megremeg, mielőtt ide érne, gondolja, hogy itt legnagyobb lesz számadás

A tulipános lánán ül a babája: kinéz a csillagokra keres... keres — néz — nézi az ő csillagját a ki most messze tanulja a császár kommandóját — akit elvitték tőle megrabolták boldoságát!...

Előtte papír van, írta de nem tud; gondolata egygyé olvad, egy lesz érzelm: szeretlek.

Majd kiveszi kebléből azt a virágot, a mit első találkozásakor szedtek a réten — a mit ő ugy őriz akkor suttogta neki elhalón keblére hajolva: „Te leszel az életem édes párja“ csak a pacsirta volt tanujok meg a rét ezer virág!...

gy a jog védelmét helyeselné, közöket keres ezen régi jog megdöntésére s ha már a bíróság ítéspontjának megváltoztatásában nem reménykedhetik, javasolja hát, hogy a volt urbéres közséket meg kell szüntetni, ingatlanokat kisajátítás útján át kell adni a politikai községeknek. Ezt tulajdonjog elleni merényletet különben egy kormánypárti képviselő a képviselő házban is elhangoztatta.

Dehát a kisbirtokosság nem azért szervezkedik, hogy ezentúl minden úgy történjék vele, hogy a nagyoknak előnyösebb és hasznosabb. Most már mi is hangoztatjuk eddig is követett felfogásunkat a tulajdonjog sérthetlenségéről nemcsak a nagyok részére, de a kisebbekére is. Megkérdezzük majd, ha oly könnyű a birtokokat kisajátítani amik a kisemberekéi, hát a nagy birtokokból mennyi a kisajátítandó, hogy a politikai községek boldogulhassanak. Csak nem képzelik el tudós nagy uraink, hogy a huszadik században csak a nagybirtokra áll a tulajdonjog sérthetlensége és a kisbirtok az olyan Csáki szalmája féle, amiből mindenki osztzkodhatik.

Foglalkozni fogunk még ezen ügyekkel, Kisbirtokos társainkat pedig arra kérjük gondolkodjanak csak történetek és történetendők felett, aztán ítélik meg, kell-e

nekünk külön szervezkednünk a nagybirtokosoktól, vagy bizzunk mindent azokra, hisz mindig azt hirdetik, hogy ők a kisemberek megmentői.

A hevesi keresk. alkalmazottak műkedvelői előadása.

Szépén sikerült mulatság volt a „hevesi kereskedelmi alkalmazottak“ 26-án tartott táncal egybekötött műkedvelői előadása. A szép számmal megjelent közönség egész előadás alatt kedélyes hangulatban élvezte a szereplők igazán sikerült alakítását és akik jelen voltak nem tagadhatják le, hogy e napemlékét szívükbe kellett vésnök.

Jókedv sugározott le a fiatalság arczáról és ez csak annál jobban fellelkesíté azt a kis bátor csapatot, a mely törekvéssel, fáradsággal, kitartó szorgalommal csak azon ohajt, tűzte ki feladatul, hogy a jelenlevők jól mulassanak.

Oroszlán része sikerüknek Dluhopolszky Bertalan és Halmay Sándor urak buzgó tevékenysége, kik részint tudásával iparkodtak a szereplőket az egyes alakok jellemének ügyes mesterkéletlen természetes kidomborítására oktatni, Halmay saját közreműködésével is kupléjával, mesés czigány jelmezével igyekezett a közönség osztatlan tetszését megnyerni, a mi természetesen bőven ki is jutott.

Színre Guthy és Rákosi „Képviselő ur“ című 3 felvonásos bohózata került, melynek bonyodalmas, leleményt, humorban gazdag tartalma mindvégig lekötötte a szereplők ügyes előadásával a közönség figyelmét.

A közreműködők, mind derekasan megállták helyüket a nekik kiosztott szerepekben és az — a mi igazán ritkaság — mind jól betanulták.

Megy a gőzös röpeg ropog a kereke,
Magyar baka hajlik ki belőle,
A csakója szépen ragyog...

Látod babáim én is magyar baka vagyok?

Szól az éjben a nóta... A vonat dübörög és elviszi őket a kisvárosból anélkül hogy valaki tudná, hogy még egyszer rápillanthata Maresa dagadó arcájára!

Hiába! A parancs szól: le Boszniába.

Ilyen forma érzelmeiken esik át akkoriban mindaz, ki katona volt. Én is gondolkodtam sokat kisdéd szobám négy fala között, puska ropogásra, de azért olyan vágyódás volt szívemben odamenni közéjük biztatni az embereket, golyózáporban kiáltva a „hurrah“-t, előre rohanni.

Nekem is megjelent álmomban öreg anyám, láttam a mint Isten hozzatot intett felém könyező szemmel megremegve állva... Visszagondoltam gyerekkoromra, vissza a nagy eperfára, mely alatt annyiszor ábrándoztam egy szebb élet, egy reményteljes jövő után.

És ha szürkülni kezdett az est, ha feljött a holdvilág, akkor nekem is elka-

lándozott lelkem egy kisudvara, melyen már sárga levél zörgött el a platánfa alá, mely alatt annyiszor szóttuk egy sápadt arcú fekete leánnyal boldogságunkat... És ha már lelkem összekalandoza az ismerős helyeket, az őszi szellő zord szelére kapva, bepislantott a szobába, hol kályha mellett boldogan ölelte át egymást két ifjú pár, akkor böszülten jött vissza, lelkem várva várt nagyon, mikor következik már a nap mikor menni kell oda, hol oly könnyen ossztogatják a halált.....!?

Nem sokáig kellett várnom... Márczius 15-én éjjel felzörgették, márkomba nyomva a behívót hogy 48 óra allatt vonuljak be Iglóra...!

Örömmel kötöttem fel rozsdás kardomat és úgy pucoltam ki poros vaffenkabátomat csak hogy végre mehessek...

Iglóra erve az egész kaszárnya fel-forgulva: készenlétben vártuk mindig a jelt az indulásra!

(Folytatása következik)

Szegény baka! Itt nagy a számadásod!
Sir a lelke fáj a szive... fátalmában
megreszket... A szellő megrögteti az ablakot,
a leány felriad: egyet sóhajt és sohajok
össze forva megy föl az égbe áldozatul!

Összejárja a rétet, a mezőt hol a lepke üldözték, a kis folyót, mely annyit
pesevegett neki boldogságáról és hazudott,
mert most el kell menni oda, hol ezer
szély tátong feléje, hol ő, kit annyira
peretnek csak egy céltábla egy semminek
y vasdarabnak!...

Igy bucsuzó lelkét az „Alarn“ har-
ája zavarja fel... Megnépesül a kaszár-
a... Kiabálás zürzavar mindenütt...! 120
s golyóval hátán, de ezer fájdalommal
vében oda áll a sorba, nem hallja már
„Haptákok“ nem ugrik már a „Doppel-
be“ csak a szive fájdalma nyomja nehéz
önként.

És mint a had megindult a csapat
éj leple alatt, oda hagyva a várost,
lyben annyit számolgatta, hogy hány
napja, pereze van még hátra, mikor
édes othonban a kiszolgált kemény 3
v után először hajthatja le „kommando“
kül féjét...?

Blumenthal S. Fábán V. Báné. Holecz I. Székelyi A. Simon P. Móló, Munk. Mór és tsa Bpest, Hevesi Népbank, Adorján Testvérek Bpest, Rosenfeld Gy. Bpest, Pollatsek H. Eger, 3-3 kor; Dr. Barabás B. Arányi S. Cziegler M. Weinberger S. Guba L. Weisz A. Krammer R. és tsa Bpest, Dr. Schönberger M. Temesvár, Schlesinger Zs. Szolnok, 2-2 kor. özy. Morvai Mórné, Banke I. Dr. Brukner Ö. Bettelheim M. és tsa Bpest. Tombor M. Tiriczka E. Popóvics I. Kis Zs. Bécs, Bernhardt B. fiai Bpest. Harkay E. Bpest, Elek A. 1-1 kor. Amszter K. Amon D. Adler J. Dávid Zs. Erdei S. Krausz M. Millinkó I. Mezey A. Dr. Mezei A. Mezei J. özy. Szabó R-né, Székely M. Reimüller N. Petes N. Kormos R. 50 fill, Molnár L. 40 fillér.

— **Erős, egészséges gyermekei** nevelni minden anya egyedüli célja, s ezt eléri, ha gyermekét a serdülő korig esukamájolajjal táplálja. E célra legjobb a Zoltán-féle esukamájolaj, melynek tapereje igen nagy s mivel mi sem emészthető oly könnyen, mint ez, s kellemetlen szaga, ize nincsen, azért ez fölébe helyezendő minden másnak. üvegje 2 korona Zoltán gyógyszerésznél, Budapesten s a gyógyszerertárakban.

Köszönet nyilvánítás.

Mindazok kik boldogult nőm illetve anyánk elhunytá alkalmával részvétükkel fájdalomukat enyhíteni igyekeztek fogadják ezuton hálás köszönetünket.

Heves, 1911. decz. 1,
Hercz Lajos és gyermekei.

HIREK.

— **Eljegyzés,** Spitzer Elluskát eljegyezte Dr. Götler Dezső ügyvéd Szolnokról.

— **Biroválasztás.** A folyó hó 1 én megejtett városi tisztviselő választáson a következők választották meg: Nagy András bíró, Kovács Gnsztáv törvény bíró, F. Besenyi István pénztárnok, Mezei András közgyám.

— **Budapester Presse** eimen német nyelvű új politikai és közgazdasági napilapot indít **Vészi József** december 20-án. Az új lap programja hazánk politikai, gazdasági és szellemi kulturérdekeinek hathatós felkarolása és harcos képviselése a politikai pártok érdekharcái fölé emelkedő tárgyiaság szellemében. Különös súlyt vet az új lap a közgazdasági élet minden ágazatára és e célból önálló-külön mellékletben fogja naponta tárgyalni a magyar pénzvillág, kereskedelem, ipar és mezőgazdaság kérdéseit, Magyarország igazait a külfölddel szemben s a nyugati szeméit épp oly bátor elszántsággal fogja képviselni, mint amily szívósan fog küzdeni a nyugati kultúra eszméinek hazánkban való terjeszkedéseért. A „Budapester Presse“ első száma december 20-án fog megjelenni.

— **Kertész Tódor** Budapesten Krisztof-ter cégének 50 éves jubilema alkalmából kiadott nagy képes árjegyzékét ingyen és bérmentve köldi a következő tárgyakról Társasjátékok és a játékasztal kellékei, Fröbel és slöjd játékok. Játékszeres kis fiuknak és leányoknak. Csillag karácsonyfadíszek. Szobatorna eszközök. Koresolyák téli sporteikkek, szánkók, rödlí, téli sport öltözék. Vívóeszközök, vadászkellékek, revolverek, riasztó pisztoly 3.— kor. Bőrárak! Dohányzóeszközök. Bronz, porcellán és japán diszmuárak, íróasztal keplékek. Finom acél ollók és kések, borotvák, háztartási cikkek. Ebédlő asztal kellékek, tréfás tárgyak stb. stb.

Jó karban levő zongora

eladó.

Czím a kiadóhivatalban.

Hirdetéses
a legolcsóbban
felvétetnek.

PODHRAZKY ISTVÁN

gyógyszerész
Götz-féle „Megváltó“ gyógyszerertára
— Hevesen. —

Az összes bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességek ásványvizek, pipere cikkek és kötszerek állandó nagy raktára :: ::

Köhögés, rekedtség és hurut
ellen nincs jobb a

Réthy-féle petemefü czukorkáknál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan Réthy-féleét kérjünk, mivel sok sok haszontalan utánzata van. Az eredetien k minden egyes darabkáján rajta van a „Réthy“ név.

1 doboz ára 60 fillér. Mindenütt kapható. Csak RÉTHY-féleét fogadjanak el!

Amint
egy jó házból való fiu
amint
AZONNAL
felvétetik.

TÁJÉKOZTATÓ.

Olcsó bevásárlási források:

Arany és ezüst ékszerek órák s mindenféle szakba vágó cikkek legolcsóbban és legjobban **Steiner Hermannál** (Fő utca) kaphatók.

Angol uri szabóság.

És ítélem a nagyérdemű úri közönséget, hogy állandóan raktáron tartok kül- és belföldi kiválóbb szöveteiket, mi által abban a kiváló helyzetben vagyok, hogy hihetetlen olcsó áron kifogástalan munkát tudok szállítani, fiú és férfi kész ruhákat is tartok raktáron. **Kertész Márton** férfiszabó-mester

Butorok, szőnyegek, függönyök és kárpitos-árak legolcsóbban **Ungár Miksánál** szerezhetők be.

Dívat árukat (uri és női) mindennemű rövid, röfös és játékarukat a legolcsóbban és legjobban **Braun Andor** divataruházában szerezhetők be.

Fa áruk, téglák, cserép, s mindennemű építési anyagok jó és olcsó minőségben kizárólag **Klein és Blumbergernél** (Hellebronth Béla utca) szerezhetők be.

Uri és női cipők a legegészségesebb kivitelben jutányos árak mellett **Szabó Antal** cipésmesternél (városháza épület) készíttetnek

Vasárak, permetezők, kékgálic, oltó-kécek kályhák és konyhaberendezési tárgyak legolcsóbban **Frank Zsigmond** vaskereskedőnél kaphatók. A losonci Rakottyai konyhadévény-gyár hevesi egyedárúsiója.

Gramofónok, lemezek, kerékpáralkatrészek acetylin kézi és kocsilámpák s mindennemű szakmába vágó cikkek legolcsóbban **Bontovics Eleknel** (városháza épület) szerezhetők be. Ugyanott gramofón és kerékpárjavítás elfogadtatik.

Permetezők, oltó-kécek, mindennemű vasárak és konyhaberendezési cikkek **Tombor Miksánál** (Fő-tér) a legjutányosabb árak mellett kaphatók.

Temetkezési vállalat. Heves és vidéken elismert elsőrangú temetkezési vállalat **Pászthy Gyula** temetkezési vállalata. Nagyválaszték kész fa- és érc-koporsókban. Kész műkoszorúkban nagy raktár. Temetkezés a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig olcsó árak mellett,

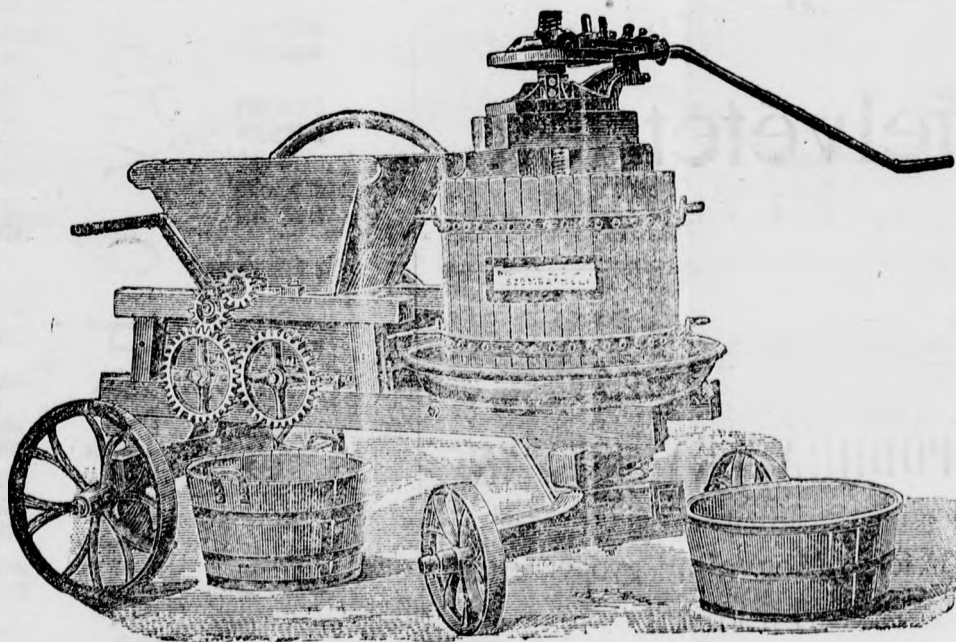
Faragó József és társa

Piac-utca 2. sz. — EGER — Telefon 104 sz.

Mező és szőlőgazdasági gépek és eszközök, gépolaj, zsák és ponyva üzlet.

Vezérképviseltek: Hoffer és Schrantz gépgyár, Budapest. Magyar motor és gépgyár, Szombathely. M. Cormick amerikai gépgyár Budapest.

vetőgépek, ekék, tárcsás boronák.

Jutányos árak. Kedvező fizetési feltételek.

Szőlő prések és zuzók minden nagyságban állandóan raktáron. Borhuzó gépek, bortömlők csakis elsőrangú gyártmány.

U J H O R D Ó K.

Mielőtt lakását festetné, saját érdekében hívja fel Kertész Soma

hevesi festőt legújabb mintakönyvének bemutatására. Miáltal meggyőződik arról, hogy modern és izlées munkát szolgáltat. — Vidéki megbízásokat is pontosan teljesít.

Új hordók

újévi fizetésre olcsó napi árakban kaphatók 200—800 liter ürtartalommal.

HOMOKI JÓZSEF
BUDAPEST,

Podmanicky utca 5. szám.

Hevesen megtekinthetők és megrendelhetők Borbély Zsigmondnál
Hevesen.